

IRAKASKUNTZA-GIDA

2025/26

Ikastegia

231 - Psikologia Fakultatea

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GPSICO21 - Psikologiako Gradua (Plan berria 2024)

Ikastaroa

1. maila

IRAKASGAIA

28430 - Ikaskuntza eta Jokabidea

ECTS kredituak:

6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

"Ikaskuntza eta Jokabidea" irakasgaia Psikologiako Graduko lehenengo mailan kokatuta dago, hain zuen ere, bigarren lau hilabetean. Oinarrizko psikologiako jakintza arloko derrigorrezko materia dugu. Irakasgaia ondo jarraitzeko beste prozesu kognitiboekin lotura zuzena duela argitu behar dugu, hala nola oroimena, arreta, pertzepzioa, emozioa, motibazioa, pentsamendua eta hizkuntza.

Irakasgaiaren helburua da ikasleak ikaskuntza modalitate ezberdinei buruzko ezagutzak eta trebetasunak bereganatzea. Edukiak jorratzean, batez ere oinarrizko ikuspegi batetik abiatuko gara, ikaskuntzaren azterketa esperimentaletik datozen demostrazioak eta teoriak aztertuz. Gainera, ikuspegi konparatua hartuko dugu, giza ikaskuntza aztertuko dugu beste animalia espezie eta sistema artifizialetako ikaskuntzarekin erlazionatuz. Ikuspegi orokor hori hurbilketa aplikatuago baten bidez osatuko da, zeinaren bidez, ikaslea gai izango den ikaskuntza mekanismoak eta efektuak identifikatzeko etorkizuneko psikologo gisa aurki ditzakeen egoeretan.

Irakasgai hau irakaskuntza-berrikuntzako proiektu baten parte da, eta honako izenburu hau du: "Psikologiako ikasleen jarrera zientifiko, sortzaile eta autonomia sustatzea, eklektizismoaren bidez irakaskuntza-metodologietan". Bere kodea IKD-i3 23-24 LORATU da, UPV-EHUko Berrikuntzaren, Gizarte konpromisoaren eta Kulturgintzaren arloko Errektoreordetzak bultzatua. Proiektu honen helburu nagusia gure irakaslan hobetzea da, hainbat metodologia kontuan hartuz eta kontrastatuz. Metodologia horien helburua da aztertzeko ea eklektizismo metodologikoa baliagarria den pentsamendu kritikoa sustatzeko, abstrakzio-gaitasuna hobetzeko eta ikasleen indukziozko analisirako gaitasuna hobetzeko.

Irakasgaiaren irakaskuntza-gida osoagoa eskuragarri egongo da e-Gela plataforman ("Ikaslearen gida").

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Ezagutzak

- RCO1. Prozesu psikologikoen oinarrizko legeak ezagutzea eta ulertzea.
- RCO4. Psikologiaren eredu teoriko desberdinen funtzioak, ezaugarriak eta mugak ezagutzea.
- RCO6. Metodo zientifikoaren oinarriak eta ikerketa eta datu analisien estrategia nagusiak ezagutzea.
- RCO7. Ikerketa esperimentalaren eta ez-esperimentalaren diseinuak ezagutzea eta ulertzea, bai eta hipotesiak formulatzeko eta kontrastatzeko, datuak aztertzeke eta emaitzak interpretatzeko prozedurak ere.

Gaitasunak

- RC1. Graduduna gai izango da bere jakintzak modu profesional batean aplikatzeko lanean edo bokazioan, eta gaitasun hori erakusteko, bere ikasketa alorrarekin zerikusia duten argudioak emanez eta arazoak ebatziz.
- RC2. Graduduna gai izango da datu garrantzitsuak bildu eta interpretatzeko, bere ikasketa alorraren barruan, gizarte, zientzia edo etikako gai garrantzitsuei buruzko gogoeta egin eta iritzia emateko.
- RC3. Graduduna gai izango da informazioa, ideiak, arazoak eta konponbideak transmititzeko, aditua den eta aditua ez den publikoari.
- RC4. Graduduna gai izango da gizakiaren oinarri psikologikoa eratzen duten elementuak identifikatzeko eta integratzeko.

Tituluari lotutako trebetasunak:

- RHT1. Gai izatea Psikologiaren ezagutza teorikoak eguneroko bizitzako egoera eta fenomenoetan aplikatzeko.
- RHT2. Gai izatea aldagaiak (banakakoak eta taldekoak) eta prozesu kognitiboak, emozionalak, psikobiologikoak, jokabidezkoak eta elkarrekintza psikosozialekoak deskribatzeko eta neurtzeko, bai eta horiek interpretatzeko tresna egokiak hautatuz eta administratuz.

Espektror zabaleko trebetasunak:

- RHE1. Gai izatea ahoz eta idatziz behar bezala komunikatzeko.
- RHE3. Gai izatea arazoak ebatzeko eta erabaki eraginkorrak hartzeko.
- RHE5. Gai izatea informazioa bilatzeko, kudeatzeko, aztertzeke eta kritikoki sintetizatzeke, informazio eta dokumentazio iturri espezializatuetatik abiatuta.
- RHE6. Gai izatea txosten teknikoak egiteko, ahoz nahiz idatziz.
- RHE7. Gai izatea modu eraginkorrean erlazionatzeko eta komunikatzeko, maila pertsonal, profesional eta zientifikoan, bai eta bakarka eta taldean lan egiteko ere, diziplina bakarreko edo anitzeko taldeetan, ardurak hartuz eta nork bere lana modu kritikoa baloratzeko.
- RHE8. Gai izatea era autonomoan ikasteko eta etengabeko ikaskuntzaren garrantzia baloratzeko, lanbidean modu egokian aritu eta ezagutza sortzeko behar diren gaitasunak eguneratuta edukitzeke.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

I.-ATAL TEORIKOA.

1. Ikaskuntza: Zer da ikaskuntza eta nola erlazionatzen da beste oinarritzko prozesu psikologikoekin?
2. Estimulu bakar bati buruz ikasten
3. Estimuluen arteko erlazioen ikaskuntza
4. Jokabidearen eta bere ondorioen arteko erlazioen ikaskuntza
5. Ikaskuntza soziala
6. Ikaskuntza eta portaera desgokitzalea

II.-ATAL PRAKTIKOA.

A) GELAKO PRAKTIKAK (GA)

13 saioetan zehar bi jarduera mota eginko dira:

Saio batzuetan, ikasleak gai teoriko bakoitzeko elementu nagusiak induktiboki eta aktiboki landuko ditu. Horretarako, kasuak eta arazoak konpontzeko jarduerak egingo dira, bakarka nahiz taldeka.

Gainerako saioen xedea ikasleek informazio zientifikoa erabiltzeko trebetasunak eskuratzea da. Informazio zientifikoa garrantzitsua identifikatzeko eta laburtzeko hainbat jarduera egingo dira, eta entrenamendu horretatik abiatuta, poster-formatuko ikerketa-proiektu bat egin eta aurkeztuko da.

B) ORDENAGAILU PRAKTIKAK (OP)

Saio hauetan, klase teorikoetan eztabaidatutako fenomeno garrantzitsuenetako batzuen demostrazio aktiboak egingo dira. Esperimentu horiek ordenagailuan egingo dira.

Ikasleek, lehenik, subjektu esperimentalaren rola hartuko dute, eta, ondoren, ikertzailearen rola, lortutako jokabide-datuak bildu, aztertu eta interpretatzeko.

C) TAILERRAK (TA)

Aldizkako autoebaluazioen emaitzetatik abiatuta (azterketaren antzeko formatua dutenak), irakasleak eta ikasleak galderak egingo eta ebatziko dituzte. Ikasgaiaren beste zeregin batzuetan izandako aurrerapenari buruzko atzeraelikadura ere eskainiko da; adibidez, poster-formatuan aurkeztu beharreko ikerketa-proiektuaren garapena. Bestalde, saio hauetan, aurreko saioetan egindako lanetik sortutako proiektuak aurkeztu eta defendatuko dira poster-formatuan. Informazio zientifikoa zabaltzea eta eztabaidatzea sustatzen da, kongresu zientifikoen baten antzeko talde-testuinguruan.

METODOLOGIA

Proposatzen den irakaskuntza-metodologia askotarikoa da, eta eskola teoriko magistraletan eta eskola praktikoetan (ordenagailuko praktikak, gelako praktikak eta tailerrak) landu beharreko jarduerak biltzen ditu.

Eskola magistraletan irakasgaiaren eduki teorikoa azalduko da. Eskolen jarraipena egiteko beharrezkoak izango diren irakurketa batzuk identifikatuko dira. Horien bolumena irakasgaiaren kredituen pisuaren arabera espero den lan ez-presentzialaren kargari egokituko zaio. Halaber, ikasleei etengabeko autoebaluaziorako tresnak emango zaizkie (batez ere testak, azterketan erabilitako formatuaren antzekoak), gaitasunak eskuratzeko prozesuaren aurrerapenari buruzko feedback-a lortu ahal izan dezaten.

Eskola praktikoetan jarduera dinamikoak planteatuko dira, ezagutza teorikoak eskuratzea osatuko duten trebetasunak lortzen laguntzeko. Helburua da ikaslea pentsamendu zientifikoarekin ohitzea eta pentsamendu teorikorako ohiturak hartzea, arrazoibide induktiboa eta deduktiboa konbinatuz, hasieran jarraibide zuzenduak emanez eta pixkanaka modu autonomoagoan ekinez. Ikaslea gelako zientzialari bihurtu nahi da, eta fenomenoari buruzko zenbait datu argigarritatik abiatuta (gelan egindako erakustaldi aktiboetan sortutakoak, aldeztu aurreko lanetatik edo lan simulatuetatik hartutakoak), metodo zientifikoa aplikatu eta hipotesi egiaztatgarriak (propioak eta/edo ikasten ari den teoria eta ereduetatik eratorriak) eta horiek egiaztatzen/faltsutzen saiatzeko egoerak proposatu. Bestalde, planteamendu orokor berari jarraituz, klase praktikoetan informazio zientifikoa komunikatzeko gaitasunak eskuratzea sustatuko da, batez ere, informazio zientifikoa aztertze, laburtze, antolatze eta adierazteko gaitasuna (txosten idatziak eta/edo posterrak).

Tutoretzen funtzionamendua: aldeztu aurreko hitzordua eskatu behar da posta elektronikoaren bidez, bai tutoretza presentzialetarako bai tutoretza birtualetarako (eGelaren eta ematen den tresna birtualaren bidez).

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	36		13		5		6		
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	54		19,5		7,5		9		

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Test motatako proba % 60
- Ejercicios prácticos, trabajos en equipo y/o individuales, y presentaciones orales. % 40

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

A) Ebaluazio Jarraitua.

EDUKI TEORIKOEN ikaskuntza lauhilekoaren amaieran ebaluatuko da, azterketaren data ofizialean. Aukera anitzeko galderak egongo dira, eta haien formatua (eta zailtasun maila) aldeztatik aurrerantzatuko da aldizkako autoebaluazio batzuen bidez. Galdera horietan lortutako puntuazioa irakasgaiko notaren % 60ri dagokio.

Bestalde, lauhilekoan zehar, JARDUERA PRAKTIKOETAKO zenbait ebidentzia jasoko dira. Ebidentzia horietatik abiatuta (kasuak/arazoak konpontzeari eta proiektua poster-formatuan prestatu eta aurkeztean egindako lanari buruzko txosten laburrak), irakasgaiko notaren %40ari dagokion puntuazioa lortuko da.

Entregagarri guztiak gelan adierazitako egunetan eGela plataformaren bidez helarazi behar zaizkie irakasleei. Jarduera horien ebaluazioan zeharkako gaitasunen eskuratzeko-maila hartuko da kontuan (arau ortografikoak barne).

Ebaluazio jarraituaren laburpena = Teoria (6 puntu gehienez) + Praktikak (4 puntu gehienez) = Gehienez 10 puntu *

* Ikasgaia gaitzitu ahal izateko, EZINBESTEKOAK da ikasgaiaren bi atalak gaitzitzea; hau da, gutxienez 6 puntutik 3 lortzea TEORIA atalean, eta gutxienez 4 puntutik 2 puntu PRAKTIKAK atalean.

B) Azken ebaluazioa.

Ikasleek ebaluazio sistema hori aukeratu dezakete, bai sistema jarraituaren eduki praktikoen ebaluazioan parte hartu badute, bai ez badute. Kontuan hartu behar da, hala ere, azken ebaluazioko sistema hori aukeratuz gero, uko egiten zaiola ebaluazio jarraituko sisteman egin daitezkeen jardueretan lortutako puntuazioari.

Azken ebaluazioko sistema hau aukeratzeko duten ikasleek ebaluazio jarraituaren bidez ebaluatutako ikasleen eduki teorikoen azterketa bera egingo dute. Baina, gainera, bere azterketak atal/galdera osagarri batzuk izango ditu, eta horien bidez ebaluatuko da saio praktikotik trebetasunak eskuratzeko dagokion irakasgaiaren notaren %40.

Azken ebaluazioaren laburpena = Teoria (6 puntu gehienez) + Praktikak (4 puntu gehienez) = Gehienez 10 puntu *

* Ikasgaia gaitzitu ahal izateko, EZINBESTEKOAK da ikasgaiaren bi atalak gaitzitzea; hau da, gutxienez 6 puntutik 3 lortzea TEORIA atalean, eta gutxienez 4 puntutik 2 puntu PRAKTIKAK atalean.

C) Ebaluatze arau gehigarriak: deialdiari uko egitea

Bi ebaluazio sistemetak edozeinetan, aski izanen da azterketara ez aurkeztea deialdiari uko egiteko.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

1. Irakasgaia ohiko deialdian gaitzitzen ez duten ikasleek, hautatutako ebaluazio sistema gorabehera, eskubidea izango dute ezohiko deialdiko azken ebaluazioko proba osatzen duten azterketa eta jardueretara aurkezteko.
2. Ezohiko deialdietan irakasgaiak ebaluatze sistemak bakarrik azken ebaluazioa izango da.
3. Ezohiko deialdiko azken ebaluazioko probak definituta dauden ikaskuntzaren emaitzak ebaluatze eta neurtzeko behar beste azterketa eta ebaluazio jardura izango ditu, emaitzak ohiko deialdiaren pareko baldintzetan ebaluatu ahal izateko. Ikasleek ikasturtean zehar eskuratutako emaitza positiboak gorde ahal izango dira. Aldiz, ikasturtean zehar egindako etengabeko ebaluazioaren emaitzak negatiboak badira, emaitzak ezin izango dira ezohiko

deialdirako mantendu eta deialdi horretan ikasleek kalifikazioaren % 100 eskuratu ahal izango dute.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgaiaren ardura duten irakasleek zehaztutako apunteak eta oinarrizko bibliografia zientifikoa.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

Bouton, M. E. (2007, 20013). Learning and behavior: a contemporary synthesis. Sunderland: Sinauer Associates, Inc.

Candido, A (2000). Introducción a la psicología del aprendizaje. Madrid: Biblioteca Nueva. 

Catania, A. C. (2013). Learning (5th Edition). Cornwall-on-Hudson, NY: Sloan.

Domjan, M., & Delamater, A. R. (2023). The essentials of conditioning and learning (5th ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000363-000>

Domjan, M. (2011). Principios de aprendizaje y conducta (Sexta edición). México: Cengage.

Domjan, M. (2010). Principios de aprendizaje y conducta (Quinta edición). España: Ediciones Paraninfo.

Domjan, M. eta BURKHARD, B. (1994). Ikaskuntza eta Jokabide Mekanismoak. EHUKo argitalpen etxea. Bilbo.

Dickinson, A. (1984). Teorías actuales del aprendizaje animal. Madrid: Debate. 

Maldonado, A. (2015). Aprendizaje y pensamiento humano. Granada: Editorial de la Universidad de Granada. 

Malott, R. W. y Kohler, K. T. (2023). Principios de conducta (octava edición). ABA España.

Omrod, J. E. (2005). Aprendizaje humano (cuarta edición). Madrid: Pearson Prentice Hall.

Pellón, R. Miguéns, M., Orgaz, C., Ortega, N, y Pérez, V. (2014). Psicología del Aprendizaje. Madrid: UNED.

Pineño, O., Vadillo, M.A. Y Matute, H. (2007) (Eds.). Psicología del aprendizaje. Badajoz: Abecedario.

Rasmussen, E. B., Casey, J. C., Pierce, W. D. & Cheney, C. D. (2023). Behavior analysis and learning: A biobehavioral approach (7th edition). New York: Routledge.

Vila J., Nieto, J. Y Rosas, J.M. (Eds.) (2003). Investigación contemporánea en aprendizaje asociativo. Jaén: del lunar.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Aguado Aguilar, L. (Ed.) (1989). Cognición comparada. Madrid: Debate.

Bandura, A. y Walters, L. (1978). Aprendizaje social y desarrollo de la personalidad. Madrid: Alianza Universitaria.

Boakes, R.A. (1989). Historia de la psicología animal. De Darwin al conductismo. Madrid: Alianza Universitaria.

Hilgard, E.R. y Bower, G.H. (1975). Teorías del aprendizaje. México: Trillas.

Honig, W.K. (Ed.) (1975). Conducta operante. México: Trillas.

Hull, C.L. (1986) Principios de conducta. Madrid: Debate.

Hulse, S.H., Egeth, H. y Deese, J. (1982). Principios de aprendizaje. México: McGraw-Hill.

Kimble, C.A. (1969). Hilgard y Marquis, condicionamiento y aprendizaje. México: Trillas.

Leahey, T. H. y Harris, R. J. (1998). Aprendizaje y Cognición. Madrid: Prentice-Hall.

Pavlov, I.P. (1972). Reflejos condicionados e inhibiciones. Barcelona: Ediciones Península.

Pavlov, I.P. (1973). Actividad nerviosa superior. Obras escogidas. Barcelona: Fontanella.

Pelechano, V. (1980). Modelos básicos de aprendizaje. Valencia: Alfapl¿s.

Pellón, r. y Huidobro, A. (2004) (Coords.). Inteligencia y aprendizaje. Barcelona: Ariel.

Puente Ferreras, A. (2005). Cognición y aprendizaje. Pirámide.

Ribes Iñesta, E. (2002) (Ed.). Psicología del Aprendizaje. México: Manual Moderno.

Rosas Santos, J.M. (1998). Aprende condicionando. Jaén: del Lunar.

Rosas, J.M., García-Fernández, E. y Sánchez, F. (2005). Fundamentos del aprendizaje humano. Jaén: Del Lunar.

Schoenfeld, W.N. (1979). Teorías de los programas de reforzamiento. México: Trillas.

Skinner, B.F. (1974). Ciencia y conducta humana. Barcelona: Fontanella.

Skinner, B.F. (1976). La conducta de los organismos. Barcelona: Fontanella.

Aldizkariak

Annual Review of Psychology
Behavioral and Brain Sciences.
Behavior Research Methods
Behavioural Processes.
Comparative Cognition and Behavior Reviews.
Learning & Behaviour.
Learning and Individual Differences
Learning and Memory
Learning and Motivation.
Journal of Experimental Psychology: General
Journal of Experimental Psychology: Animal Learning and Cognition.
International Journal of Comparative Psychologyopen access
Psychological Review.
Psychological Bulletin.
Psychonomic Bulletin and Review
Psicológica. Revista de Metodología y Psicología Experimental
Quarterly Journal of Experimental Psychology
Trends in Cognitive Sciences

En Euskera:
Elhuyar
Uztaro

Interneteko helbide interesgarriak

Sociedades científicas españolas relacionadas

Sociedad Española de Psicología Comparada (SEPC)
<https://www.sepc.org.es/>

Sociedad Española de Psicología Experimental (SEPEX)
<http://www.sepex.net>

Youtubeko bideoak:

<https://www.youtube.com/@learningandbehaviorkeyconc126/featured>

<https://www.youtube.com/@societyforthequantitativea3891>

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL6nYuhozr93K-Q9gV1k6Gin3gyJ24gcec>

OHARRAK